

The background of the slide features a photograph of a multi-story brick building with several windows, partially obscured by the dense green foliage of trees in the foreground. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day.

Харківська обласна рада
Харківський обласний медичний фаховий коледж

Міжнародна студентська міждисциплінарна науково-практична конференція до Всесвітнього дня анатомії

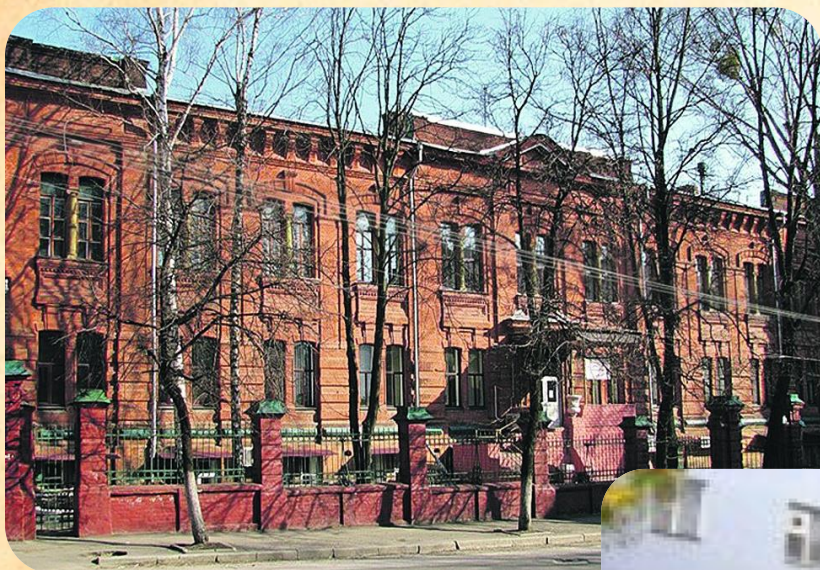
Медичні та біологічні науки: міждисциплінарний аспект

**РОЛЬ ДІЯЧІВ ХАРКІВСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ НАУКИ У СТАНОВЛЕННІ І
РОЗВИТКУ ХАРКІВСЬКОЇ ФЕЛЬДШЕРСЬКОЇ ШКОЛИ**

(1845 – 1970 РОКИ)

Діденко О.О.
викладач вищої категорії,
викладач-методист,
Миронова Т.Б.
викладач вищої категорії,
викладач-методист

1 березня 2020 року виповнилося 175 років від заснування Харківського обласного медичного фахового коледжу. Наш навчальний заклад створено в результаті реорганізації Харківського базового медичного коледжу №1 (рік заснування - 1845), Харківського коледжу медичного обладнання (рік заснування - 1931) і Харківського медичного коледжу №2 (рік заснування - 1937).

Відкриття 1 березня 1845 року Харківської фельдшерської школи при лікарні Приказу громадської опіки, поклало початок підготовки кваліфікованих кадрів медичних працівників для надання широкого спектру медичної допомоги звичайним людям. На той час вже 40 років у Харкові діяв університет з медичним факультетом, тому закономірно, що найбільша в регіоні лікарня стає його базою практичної підготовки лікарів.

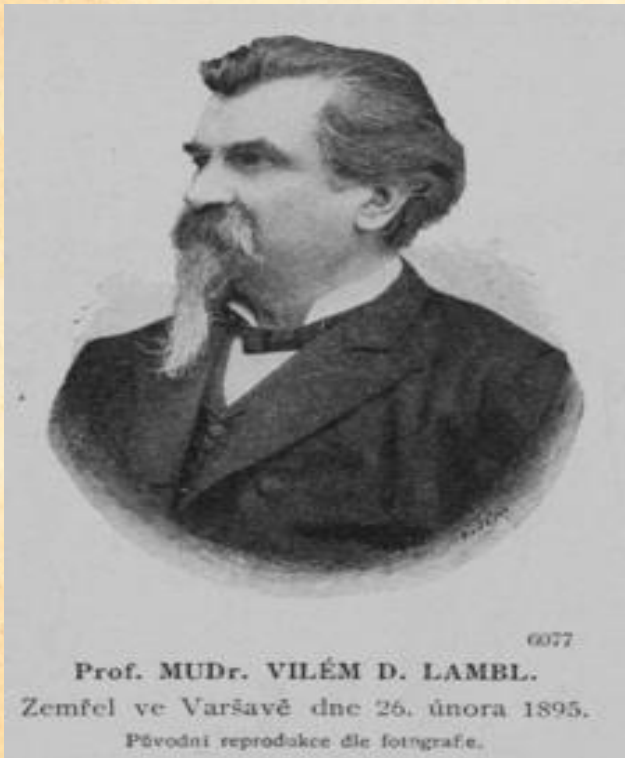

Харківський імператорський університет (1805 р.)

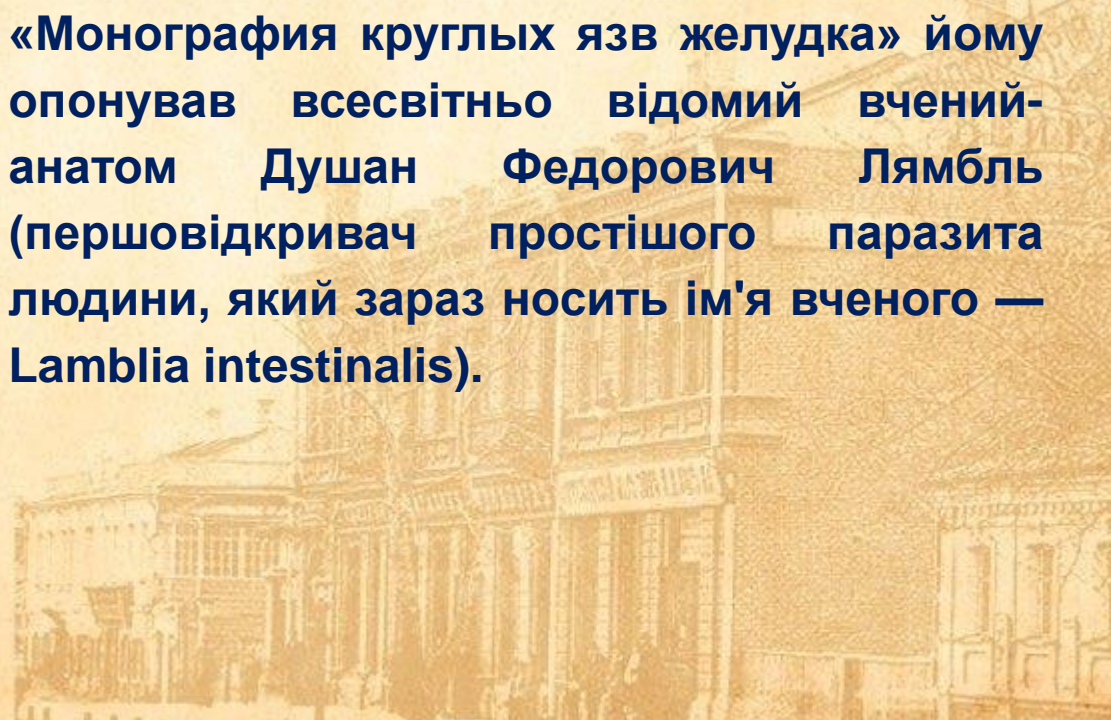
Перший будинок Харківської фельдшерської школи на Сабуровій дачі (1845 р.)

Згідно з Положенням про фельдшерські школи, посада начальника фельдшерської школи і Старшого лікаря лікарні до кінця XIX століття були суміщені. Як правило, їх займали видатні медичні діячі того часу, що не могло не позначитися на високому рівні підготовки фельдшерів.

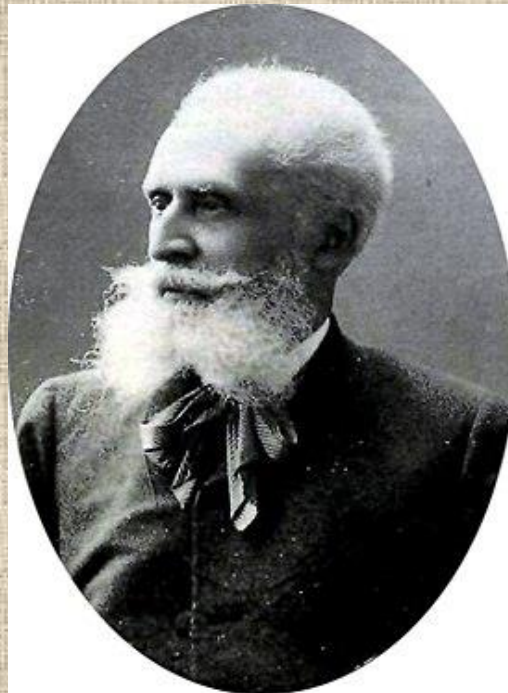

Душан Федорович Лямбль

Одним з перших керівників навчального закладу був доктор медицини Віктор Шеметов (1861 р.). При захисті докторської дисертації на тему: «Монография круглых язв желудка» йому опонував всесвітньо відомий вчений-анатом Душан Федорович Лямбль (першовідкривач простішого паразита людини, який зараз носить ім'я вченого — *Lamblia intestinalis*).

- У 1869-1870 роках Харківську фельдшерську школу очолював вчений у царині щелепної хірургії Олексій Іванович Дудукалов. Його дисертація на тему: «Наблюдения и опыты над восстановлением костяного небного свода» (1867 р.) стала значним внеском у розвиток медицини того часу. Пізніше він займає посаду професора кафедри оперативної хірургії і топографічної анатомії медичного факультету Університету.

**Олексій Іванович
Дудукалов**

- Професор Павло Іванович Ковалевський, у період з 1878 до 1894 року, очолював кафедру нервових захворювань медичного факультету Харківського університету. Одночасно, у 1878-1879 роках, був Старшим лікарем губернської земської лікарні і начальником Харківської фельдшерської школи. У 1877 році П.І.Ковалевський отримує вчену ступінь доктора медицини, успішно захистивши дисертацію на тему: «Об изменении чувственности кожи у меланхоликов». Однією з найцікавіших наукових робіт вченого була праця з дослідження етіології прогресуючого паралічу.

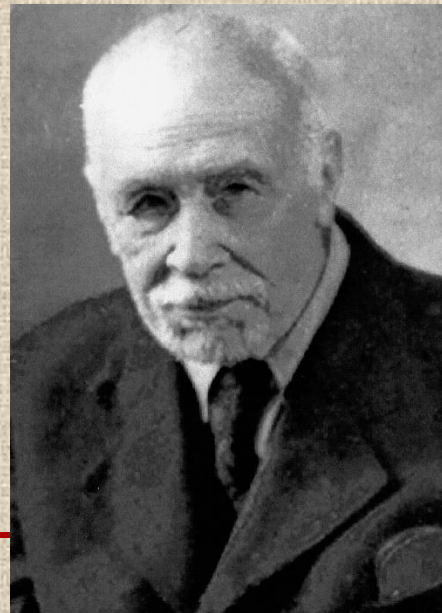
Павло Іванович Ковалевський

- У 1884 році у Харкові починає свою діяльність Максим Семенович Субботін. Займаючи посаду Старшого лікаря Харківської губернської земської лікарні і начальника фельдшерської школи, М.С.Субботін був активним учасником Харківського Наукового Медичного Товариства. Одночасно керував хірургічною і терапевтичною клінікою при Олександрівській лікарні. У 1886 році Суботін винаходить дренаж – насос для лікування гнійних порожнин, який приносить йому всесвітню славу. Вчений одним із перших застосовує торакопластику при емпіємі плеври і ендоскопічні методи дослідження сечостатевого апарата.

Максим Семенович Субботін

- У 1896 році, уперше за весь час існування Сабурової дачі, Харківська губернська управа призначає Старшим лікарем губернської земської лікарні, яка була одним із найбільших медико-психіатричних центрів країни, фахівця - психіатра Миколу Васильовича Країнського. 27-річний вчений, будучи прихильником системи неутіснення (no restraint), 3 червня 1897 року особисто зняв і спалив гамівні сорочки зі 120 психічнохворих пацієнтів, попередньо виголосивши промову перед колективом лікарні про необхідність гуманістичного ставлення до цієї категорії хворих. Одночасно, М.В.Країнський, з 1896 до 1898 рік, виконував обов'язки начальника Харківської фельдшерської школи.

Микола Васильович Країнський

- Два роки, після закінчення медичного факультету університету, працюючи помічником прозектора на кафедрі анатомії, викладає у Харківській фельдшерській школі (з 1903 р.) майбутній вчений-анатом Володимир Петрович Воробйов.
- В.П.Воробйов – основоположник української наукової школи анатомії, він є автором першого вітчизняного «Атласу анатомії людини» (1938-1942 рр.), ним було розроблено методику стереоморфологічного препарування.

Володимир Петрович Воробйов

- У цей період (1916 р.) серед викладачів фельдшерської школи знаходимо професора Миколу Федотовича Мельникова-Разведенкова. З 1902 року вчений очолює кафедру патологічної анатомії медичного факультету університету, у 1927 році стає академіком АН України. Коло його наукових інтересів охоплювали питання патологічної анатомії при сибірці, морфології алергічних процесів, методи консервації органів і тканин тощо.

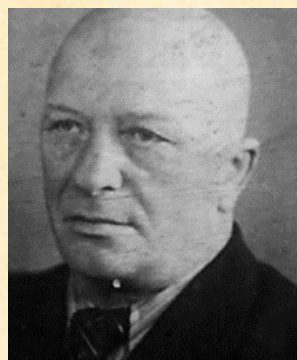

Микола Федотович Мельников-Разведенков

- В міжвоєнний час у навчальному закладі працювали такі відомі і авторитетні лікарі–вчені, як професори П.Р.Ломакін, А.З.Цейтлін, І.І.Грищенко, С.Л.Утевська, А.Я.Альтгаузен.
 - Зокрема, Аарон Якович Альтгаузен, фундатор лабораторної діагностики, працював у Харківській фельдшерській школі і в повоєнний час. Спільно з професором С.Я Ерліхом, ним розроблено методи визначення білка і глюкози, а також діагностики злоякісних захворювань. Альтгаузен підготував плеяду відомих вчених, таких як О.М.Єфремова, Н.Л.Утевський, В.С.Ронін, Г.М.Старобінець.
-

С.Л.Утевська

А.Я.Альтгаузен

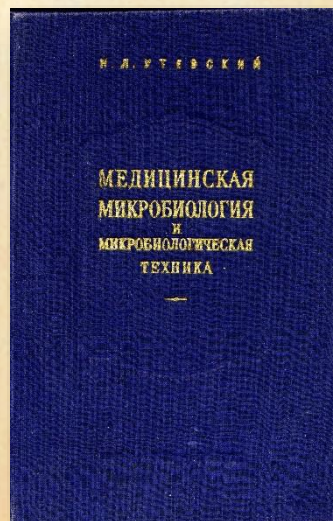
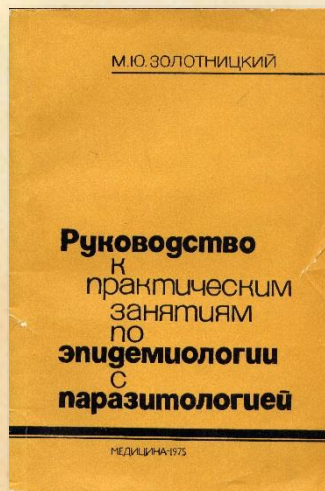
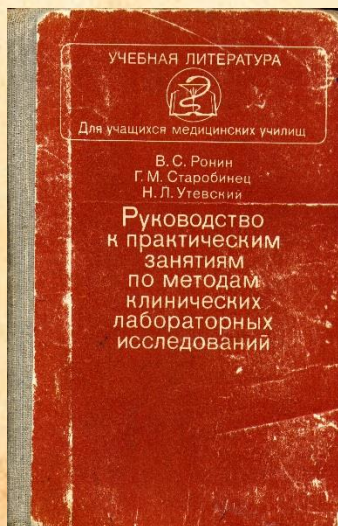
В.С.Ронін

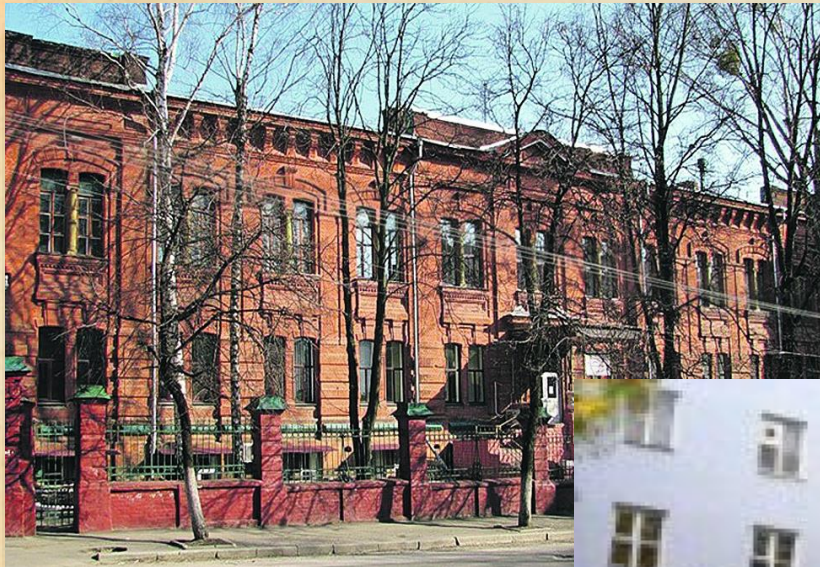
О.М.Єфремова

Г.М.Старобінець

Таким чином, можна зробити висновок, що існував тісний зв'язок і взаємовплив у діяльності медичної наукової громадськості і Харківської фельдшерської школи.

Доповідь закінчено!

